

Til lovforslag nr. L 221. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 7. maj 1992

Betænkning

over

Forslag til lov om fastsættelse af apotekernes bruttoavance for 1992 og 1993

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Et af udvalgets spørgsmål og uddrag af sundhedsministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danmarks Apotekerforening,
Dansk Farmaceutforening,
Danske Apoteksassistenter Forening og
Havdrup Apotek.

Der er af et flertal og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har noteret sig, at sundhedsministeren i sin besvarelse af udvalgets spørgsmål 7 har givet tilsagn om pr. 1. juni 1992 at ændre apotekernes vagtforpligtelse som beskrevet i bilag A til ministerens besvarelse. Dette bilag er optrykt som bilag til betænkningen.

Et flertal (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) er enig om, at kontingentet til Danmarks Apotekerforening skal søges fjernet fra apoteksregnskabet med virkning fra 1993.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af et flertal stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Det Radikale Venstres medlem af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Med dette lovforslags vedtagelse afsluttes omsider en sag, der burde have været klaret af sundhedsministeren i de forhandlinger, der led skibbrud, før ministeren måtte skride til lovgivning.

Resultatet for apotekerne er gunstigere, end de oprindelige forhandlinger lagde op til, og der er forståelig tilfredshed hermed i branchen. For patienterne indebærer ændringsforslagene visse forbedringer, især på vagtapoteksområdet. Disse udmærkede forbedringer kunne sundhedsministeren uden tvivl have fået som resultat af fortsatte forhandlinger med Apotekerforeningen.

Det må i høj grad undre, at regeringspartierne tilslutter sig ændringsforslagene. Dermed signalerer regeringen, at den accepterer, at et folketingsflertal viderefører de forhandlinger, der ifølge sundhedsministeren var gået totalt i hårdknude, og hvor regeringen ikke kunne give sig mere. Det kunne den altså.

Så meget mere må man undre sig, når man læser i sundhedsministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 7, der i uddrag er optrykt som bilag til betænkningen, at en forudsætning for ændringsforslaget er, at regeringen i løbet af 1992 skal indgå en aftale med Apotekerforeningen for så vidt angår 1993.

Apotekerforeningen ved nu, at dens krav lettere kan imødekommes af Folketinget end af sundhedsministeren, og at der derfor ikke er nogen som helst grund til at indgå en aftale

med sundhedsministeren. Et sammenbrud i de kommende forhandlinger er derfor den sandynlige udgang på næste fase.

Ved at tilslutte sig ændringsforslagene har regeringen totalt fraspillet sig mulighederne for at forhandle færdig med Apotekerforeningen alene.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Fremskridtspartiet ønsker at liberalisere apoteksområdet, så markedskræfternes frie spil og dermed konkurrencen medvirker til nedsatte medicinpriser, således som f.eks. Konkurrencerådet har foreslået.

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at såfremt monopolet på apoteksområdet brydes og der i stedet etableres frie markedforhold, vil medicinpriserne på grund af konkurrencesituationen blive reduceret drastisk.

Da Fremskridtspartiet samtidig erkender, at der ikke er flertal på nuværende tidspunkt for en sådan liberalisering, er det Fremskridtspartiets opfattelse, at et skridt i den rigtige retning vil være at reducere den offentlige regulering på andre områder inden for apoteksområdet. Således vil Fremskridtspartiet f.eks. pege på veterinærområdet, der synes at være velegnet at fjerne fra den offentlige regulering af apoteksområdet. Fremskridtspartiet vil derfor foreslå, at netop veterinærmedicin går ud af apotekerloven.

Ændringsforslag

Af et *flertal* (S, SF og CD), tiltrådt af et *mindretal* (V, KF, RV og KRF):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om apotekernes bruttoavance i 1992«.

Til § 1

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Den mellem Danmarks Apotekerforening og Sundhedsministeriet indgåede aftale om fastsættelse af apotekernes bruttoavance for perioden 1. januar 1990–31. december 1991 forlænges til 31. december 1992, hvilket fastlægger apotekernes bruttoavance for 1992 til 1.647,5 mio. kr. i 1992-prisniveau.

Stk. 2. Apotekernes overskud for 1992 fastsættes til 135 mio. kr. i 1992-prisniveau.«

Til § 2

3) *Stk. 1* og 2 affattes således:

»Såfremt bruttoavancen i 1992 forudses at afvige fra det i § 1, stk. 1, fastlagte beløb, regulerer sundhedsministeren efter forhandling med Danmarks Apotekerforening løbende herfor gennem ændring i beregningen af forbrugerpriserne på lægemidler.

Stk. 2. Såfremt apotekernes overskud for 1992 forventes at afvige mere end 3 mio. kr. fra det i § 1, stk. 2, nævnte beløb, regulerer sundhedsministeren efter forhandling med Danmarks Apotekerforening herfor, selv om den samlede bruttoavance hermed kan blive mindre end 1.647,5 mio. kr.«

Til § 3

4) Paragraffen udgår.

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (V og KF):

Ny paragraf

5) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. I lov nr. 279 af 6. juni 1984 om apoteksvirksomhed, som ændret senest ved lov nr. 194 af 23. marts 1992, affattes § 9, *stk. 1, 1. pkt.*, således:

»Dyrlæger, der har ret til at praktisere her i landet, samt andre, der har Sundhedsstyrelsens tilladelse, kan uanset bestemmelsen i § 5,

stk. 1, i lov om lægemidler forhandle og udlevere lægemidler til brug for dyr. Sundhedsstyrelsen kontrollerer den måde, hvorpå lægemidlerne forhandles og udleveres, jf. § 9 i lov om lægemidler.««

Af et flertal (S, SF og CD), tiltrådt af et mindretal (V, KF, RV og KRF):

Til Bilag A

6) Bilaget udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 4

Ændringsforslagene er udtryk for et ønske om at begrænse lovforslaget til alene at omfatte apotekernes bruttoavance for 1992.

Til nr. 2

Størrelsen af apotekernes bruttoavance i 1992 fastsættes til 1.647,5 mio. kr. i 1992-priser. Beløbet forudsættes at dække driftsudgifter for apotekerne på 1.419,8 mio. kr., pensionsbidrag på 92,7 mio. kr. og et overskud på 135 mio. kr. Der stilles særskilt krav til størrelsen af overskuddet, således at overskuddet ikke tillades at stige på bekostning af de øvrige driftsudgifter, selv om det sker inden for rammerne af den samlede bruttoavance på 1.647,5 mio. kr.

Det forudsættes, at det personalemæssige serviceniveau i 1992 bliver af samme omfang som ved udgangen af 1991. Herudover forudsættes, at den udvidelse af apotekernes vagtforpligtelser, som gennemføres i forlængelse af vedtagelsen af dette lovforslag, ikke indebærer en forringelse af det personalemæssige serviceniveau i apotekernes ordinære åbningstid.

Bruttoavancens størrelse er fastsat på baggrund af de indtægtsforventninger, som Sundhedsministeriet og Danmarks Apotekerforening enedes om i december 1991. Der forventes for 1992 en bruttoomsætning på 5.797,6 mio. kr., et vareforbrug på 4.129,1 mio. kr. og rabatudgifter på 21 mio. kr.

Til nr. 3 og 6

Det følger af den foreslåede affattelse af § 2, stk. 1, at såfremt en eller flere af de komponenter, der bestemmer bruttoavancen (indtægter-

ne), udvikler sig anderledes end forudsat, skal der ske en regulering, således at bruttoavancen i 1992 ikke vil afvige fra det forudsatte. Reguleringen sker ved hjælp af apotekernes avanceberegning og slår dermed igennem på forbrugerpriserne.

Da lovforslaget ud over at fastlægge den samlede bruttoavance også fastlægger det samlede overskuds størrelse, etableres der med den foreslåede affattelse af § 2, stk. 2, en reguleringsordning herfor.

Rammen for bruttoavancen på 1.647,5 mio. kr. kan ikke overskrides. I en situation, hvor bruttoavancen udvikler sig som forudsat, men hvor driftsudgifterne stiger mere end forudsat, sker der ingen regulering af bruttoavancen. Dette betyder, at manglende udgiftstilbageholdenhed blot vil føre til et lavere end tilstræbt overskud, idet bruttoavancen ligger fast. Er der omvendt tale om, at driftsudgifterne stiger mindre end forudsat og der dermed opstår en mulighed for et højere end tilstræbt overskud, vil bruttoavancen blive nedsat og vil i dette tilfælde blive mindre end de forudsatte 1.647,5 mio. kr.

Overskudsrestriktionen er således den vigtigste restriktion, når der sker en overskudsafvigelse i positiv retning, mens bruttoavancerestriktionen er den vigtigste restriktion, når der er tale om en overskudsafvigelse i negativ retning.

Sundhedsministeren orienterer Folketingets Sundhedsudvalg om eventuelle reguleringer i medfør af § 2.

Til nr. 5

I henhold til lægemiddellovens § 5 kan forhandling af lægemidler, herunder lægemidler til dyr, kun ske gennem apoteker, medmindre andet er fastsat i lovgivningen eller i regler fastsat af sundhedsministeren. I henhold til apotekerlovens § 9 har dyrlæger ret til at udlevere lægemidler, som er indkøbt på apotek, til dyr, de har i behandling.

I praksis foregår hovedparten af udleveringen af lægemidler til dyr fra dyrlæge til landmand og ikke fra apotek til landmand. Derfor kan apoteket ses som et unødvendigt fordyrende led i distributionen af veterinære lægemidler. Efter ændringsforslaget kan dette led udelades, og dyrlæger og andre, der har Sund-

hedsstyrelsens tilladelse, kan indkøbe lægemidlerne direkte hos producent eller importør. Da hovedparten af udleveringen af lægemidler til landmænd i forvejen sker fra dyrlæ-

ger, vil ændringsforslaget ikke betyde en forringelse af sikkerheden i lægemiddeldistributionen.

Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Martin Glerup (S) Anna-Marie Hansen (S)
Tove Lindbo Larsen (S) Torben Lund (S) nfm. Lone Møller (S) Birgitte Husmark (SF)
Lis Noer Holmberg (CD) Karen Højte Jensen (KF) Fischer (KF) Mariann Fischer Boel (V)
Anders Mølgaard (V) Jørgen Winther (V) Køpke Christensen (FP) fmd.
Elisabeth Arnold (RV) Inger Stilling Pedersen (KRF)

Et af udvalgets spørgsmål til sundhedsministeren og uddrag af dennes besvarelse herpå

Sundhedsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 7 (L 221 – bilag 39) stillet af Folketingets Sundhedsudvalg den 24. april 1992.

Spørgsmål nr. 7:

Ministeren anmodes om at kommentere ændringsforslagene nr. 1–5 og 7 i 3. udkast til betænkning over lovforslaget, jf. bilag 38.

...

Ad 2:

Efter forslaget fastsættes bruttoavancen i 1992 til 1647,5 mio. kr. Det er 69 mio. kr. mere end bruttoavancen i 1992 efter regeringens forslag. Af disse 69 mio. kr. er 16,4 mio. kr. afsat til en forøgelse af apotekernes overskud i forhold til det overskud, som var afsat i regeringens lovforslag.

I modsætning til regeringens forslag indeholder ændringsforslaget ikke en (lavere) ramme for bruttoavancen i 1993, idet ændringsforslaget forudsætter, at der inden udløbet af 1992 er indgået en aftale mellem Sundhedsministeriet og Apotekerforeningen om bruttoavancen i 1993, jf. dog, at ændringsforslaget åbner mulighed for at forlænge den gældende aftale i op til 1 år.

...

Bilag A:

1. Der indføres fast vagt for tilkaldevagtapotekerne i Horsens, Kolding og Vejle på hverdage indtil kl. 22.00, på lørdage indtil kl. 14.00 og fra kl. 18.00 til kl. 22.00, samt på søn- og helligdage fra kl. 10.00 til kl. 14.00 og fra kl. 18.00 til kl. 22.00.
2. Der indføres fast vagt efter lokale behov og koordineret med den lokale vagtlægestruktur, minimum 1 time på hverdage, minimum 2 timer på lørdage og minimum 3 timer på søn- og helligdage i følgende byer: Fredericia, Frederikshavn, Grenå, Grindsted, Helsingør, Herning, Hjørring, Hobro, Holbæk, Holstebro, Køge, Kalundborg, Lemvig, Løgstør, Nakskov, Næstved, Nykøbing F, Nykøbing M, Nykøbing Sj., Ringkøbing, Ringsted, Rønne, Silkeborg, Skagen, Slagelse, Svendborg, Sønderborg, Tønder, Viborg, Vordingborg og Åbenrå.
3. Der indføres tilkaldevagt i Fredericia, Hobro, Kalundborg, Lemvig, Løgstør, Nykøbing Sj., Ringsted og Vordingborg.
4. Der indføres fast åbningstid efter lokale behov, f.eks. på lørdage fra kl. 17.30 til kl. 18.30 og på søn- og helligdage fra kl. 16.00 til kl. 18.00, i følgende byer: Haderslev, Skive, Stege og Thisted.
5. Sundhedsministeren dispenserer fra bekendtgørelsen om apotekernes åbningstid og vagttjeneste i tilfælde, hvor et eller flere apoteker i byer uden vagtforpligtelse ønsker at have åbent få timer, f.eks. lørdag eftermiddag og søndag.